

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Факультет економіки та управління
Кафедра управління**

*Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції*

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКИХ
СИСТЕМ У СОЦІАЛЬНІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ
СФЕРАХ УКРАЇНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»**

13 листопада 2024 р.

Київ – 2024

УДК [338.27+338.242]:[304+330]

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Факультету економіки та управління
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
протокол № 10 від 20 листопада 2024 року*

Рецензенти:

Акіліна О. В., к.е.н., доцент; Артамонова Г. В., к.е.н., доцент; Ільїч Л. М., д.е.н., професор; Кожем'якіна С. М., д.е.н., професор; Марухленко О. В., д.н.держ.упр., доцент; Михацька А. В., к.пед.н., доцент; Олещенко В. Ю., PhD, доцент; Панченко А. Г., к.н.держ.упр., доцент; Поспелова Т. В., д.н.держ.упр., професор; Руденко В. С., PhD, доцент; Рябець К. А., д.н.держ.упр., професор; Шульга О. А., д.е.н., професор; Яковенко І. В., к.е.н., доцент.

Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика: зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 13 листопада 2024 р. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. 847 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, проведеної кафедрою управління Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, розкривають сутність управління діяльністю підприємств і організацій в умовах відбудови України, а також управління людським та соціальним розвитком; містять пропозиції щодо удосконалення механізмів державного управління у сучасний період; окреслюють теорію, практику, проблеми та перспективи миротворчої освіти в конфліктних і постконфліктних регіонах; висвітлюють новітні тенденції розвитку цифрового підприємництва, а також ІТ-сектор та цифрові технології як фактор інноваційної трансформації економіки України.

Висловлені авторами думки та пропозиції можуть не збігатися із точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за добір і викладення матеріалів, достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції.

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ І
ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ
УКРАЇНИ**

Ахновський Д. В., Ахновська І. О. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СТАРТАП- ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	13
Баранов А. В., Мамашвілі Л. О., Горун С. О. ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН.....	19
Барвінок Н. В. ФОРМУВАННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ СПОЖИВАЧІВ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	27
Верескун Є. Р. УПРАВЛІННЯ КРИЗОВИМИ СИТУАЦІЯМИ.....	36
Друг Ф. О. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ: ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ.....	43
Ємець О. І., Стасіцький Н. В., Шпак А. Д. SWOT-АНАЛІЗ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	51
Єфіменко А. Ю., Спаських Д. Д. ТРАНСФОРМАЦІЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЯХ.....	58
Зуєв М. С., Ноздрін Д. Ю. ЗМЕНШЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	65
Ігнатенко І. О. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	72
Ісаєва В. О. УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	79
Калініченко З. Д. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	82

Коснакі В. О. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БРЕНДУ КОМПАНІЇ.....	87
Констанжи В. О., Маковійчук А. В. ГУРТОВА ТОРГОВЕЛЬНО-ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ.....	94
Кузьминчук Н. В., Чугай М. К., Шепель А. С. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ СТРАТЕГІЯМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	102
Лебедєва Н. А. АДАПТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	106
Луков В. О. ОСНОВИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	114
Луцак О. В. РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ.....	125
Медведева Д. С. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ.....	134
Медяник Ю. Г. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ТА ЙОГО СТРАТЕГІЧНЕ МИСЛЕННЯ.....	141
Рябоконт Я. Є. ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА «ТОВ Д-СЕРВІСЕС».....	148
Сагун А. С. УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	157
Сісецький А.П. РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ У ВІЙСЬКОВИХ УМОВАХ...	159
Склярєнко М. Г. ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ МОНОПОЛІСТИЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	163
Соколюк І. Ю. СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ	170

Паночишин А. М., Пушненко А. С. ЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ.....	178
Пешкова Б. Р. ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	183
Полухіна О. В. УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ.....	192
Таранич О. В., Лігус Г. М. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА.....	198
Холодницька А. В., Пшенна І. В. ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ LOCAL/CRAFT В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	209
Чаплінський Ю. Б., Чаплінська К. Ю. ЦІЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	217
Череватий А. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	225
Чернецький Я. С. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	230
Шевченко Т. С. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО- МЕТОДИЧНОЮ РОБОТОЮ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ.....	233
Яворівська С. М. ОПТИМІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОДАЖІВ КАВИ В УКРАЇНІ.....	241
Яковенко К. Є. МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	249

Khomenko L., Belinska D.	
TRENDS IN HEALTHY FOOD: EU EXPERIENCE FOR	
MARKETERS.....	256

**СЕКЦІЯ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ПОСТВОЄННИЙ
ПЕРІОД**

Белокурова О. С.	
ОРГАНІЗАЦІЯ МЕРЕЖЕВОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ	
ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	264
Бойко О. М.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА МЕХАНІЗМИ	
СТИМУЛЮВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ	
ПАРКІВ.....	271
Доценко О. Ю.	
СПІВПРАЦЯ В СИСТЕМІ «ЗЗСО – ЗВО» ЯК УМОВА	
ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	283
Гльба А. О.	
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО	
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	293
Коляда Т. А.	
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО	
УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	304
Коновалова Т. Г.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ	
ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУ ТА ТРАНСПОРТНОЇ	
ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	309
Максюта Ю. В.	
ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ:	
ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ.....	319
Михацька А. В., Главник Л. І.	
ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ ЗЗСО В	
УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	327
Михайлова М. С.	
НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО	
УПРАВЛІННЯ.....	335
Саковська Л. М.	
РОБОТА КОМАНДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО	
СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ	
ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН.....	341

Соколюк К. Ю. ЗНАЧЕННЯ ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ В РОЗБУДОВІ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СОКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	350
Пашкова О. І. УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ У ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	356
Пушкіна Л. О. УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	364
Роюк Д. О. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА СТІЙКИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ДОВГОТРИВАЛОЇ ВІЙНИ.....	373
Тюніна А. Ю. ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ МАЙБУТНЬОГО: НЕОБХІДНІ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	381
Чайка А. В. ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	385
Шостак А. В. СТАН МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВЗАЄМИН В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ТА УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ У НАПРЯМІ ЇХ ГАРМОНІЗАЦІЇ.....	394
Юр'єва Ю. В. ІНСТИТУЦІЙНИЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	402
Юрчик Г. М. ОЦІНЮВАННЯ АКТУАЛЬНИХ ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЇХ ЗАДОВОЛЕННЯ НА ОСНОВІ ЕКСПЕРТНОГО ПІДХОДУ.....	409

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ ТА СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ (ОБЛАСТЬ, МІСТО, ОТГ)

Александров О. В. УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	420
Каран І. С. ОРГАНІЗАЦІЯ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	443
Лізунова О. Г. УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІН.....	449
Могилевська О. Ю., Павловський С. А., Слободяник А. М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛ-ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	456
Паланиця М. М. РАЦІОНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ.....	463
Постернак І. М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖЕРІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПРОЄКТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ» ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	472
Рябець К. А. РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ.....	477

СЕКЦІЯ 4. МИРОТВОРЧА ОСВІТА В КОНФЛІКТНИХ ТА ПОСТКОНФЛІКТНИХ РЕГІОНАХ: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Акіліна А. В. ЕТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ З ВЕТЕРАНАМИ ЯК СКЛАДНИК МИРОТВОРЧОЇ ОСВІТИ: ПРАКТИКИ БЕЗБАР'ЄРНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	485
Алексєєва А. В. КОУЧИНГОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	493

Управління якістю підготовки фахівців: матеріали ХХІХ Міжнар. науково-методичної конференції, м. Одеса, 18–19 квітня 2024 р.; Одеська держ. академія будівництва та архітектури. Одеса: ОДАБА, 2024. Ч.1., С. 186.

6. Постернак І.М. Очікувані результати навчання за ОПП "Менеджмент будівельних проєктів". *80-а науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу академії: тези доповідей науково-технічної конференції, м. Одеса, 16–17 травня 2024 р.; Одеська держ. академія будівництва та архітектури. Одеса: ОДАБА, 2024. С. 177.*

7. Постернак І.М. Започаткування ОПП "Менеджмент будівельних проєктів" для підготовки кваліфікованих кадрів будівельного комплексу м. Одеси. *Проблеми та перспективи розвитку будівельного комплексу м. Одеси: збірка тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 26–27 вересня 2024 р.; Одеська держ. академія будівництва та архітектури. Одеса: ОДАБА, 2024, С. 133.*

Рябець Катерина Анатоліївна,

доктор наук з державного управління, доцент
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ

Роль політики важко переоцінити у функціонуванні усіх сфер життєдіяльності суспільства. Не винятком у цьому випадку є державна освітня політика, яка по суті є певним планом дій щодо організації освітнього процесу та розвитку системи освіти в цілому. До основних функцій державної освітньої політики належить визначення пріоритетів, цілей та завдань у сфері освіти, встановлення стандартів навчання, розробка програми розвитку освіти та надання ресурсів для її реалізації.

Л. Гриневич стверджує, що освітня політика включає у себе три найважливіші елементи: *нормативно-правову політику* як визначення меж поведінки суб'єктів

освітнього процесу та меж їх компетенцій; *культурно-ідеологічну політику*, що визначає орієнтації суспільної свідомості, які впливають на вибір рішення; *фінансову політику*, спрямовану на розподіл і використання засобів, які виділяються на освітні потреби [1, с. 303].

Система управління людським розвитком багатокomпонентна, про що свідчить різноманіття заходів та стратегій, включених у неї. Освітній компонент є визначальним у формуванні належного рівня освіченості і грамотності суспільства.

На думку С. Замрозевич-Шадріної, освіченість є якісною характеристикою розвитку особистості, яка здатна орієнтуватися в навколишньому середовищі, адаптуватися до нього, охороняти, примножувати його, отримувати про нього нові знання та самовдосконалюватися. Грамотність передбачає наявність системи знань, вмінь, навичок, уявлення про світ, духовних основ пізнання, існування у світі [2, с. 303]. Своєю чергою, І. Мазур вважає, що освіченість – це грамотність, доведена до необхідного максимуму в межах суспільства чи особистості [3, с. 81].

Аналіз вищезазначених підходів до визначення освіченості та грамотності свідчить про відсутність єдності розуміння їх сутності, оскільки для одного автора ці поняття представляють різні аспекти розвитку особистості, тоді як для іншого – одне поняття виражає максимальний рівень іншого. На наш погляд, «освіченість» та «грамотність» є взаємопов'язаними і взаємопохідними, а також одночасно взаємодоповнюючими та взаємозалежними аспектами розвитку особистості і суспільства.

Нижче викладемо результат дослідження ролі освіченості і грамотності суспільства в системі управління людським розвитком.

По-перше, освіченість і грамотність суспільства сприяє *індивідуальному розвитку кожної людини*, що дозволяє їй сприймати інформацію усвідомлено та аналітично, розуміти її сутність, проводити об'єктивний аналіз та прогнозувати можливі наслідки. Ця здатність формується завдяки високому рівню освіченості та навичкам критичного мислення, що сприяє узгодженому та обґрунтованому прийняттю рішень на основі доступної інформації.

Висока освіченість та грамотність суспільства також дозволяє ефективно користуватися інформацією, робити обґрунтовані висновки та керуватися знаннями під час прийняття важливих рішень. Це забезпечує раціональний підхід до різноманітних ситуацій та сприяє розвитку суспільства як цілісної системи. Отримуючи інформацію, освічена та грамотна людина здатна не лише усвідомлювати її зміст, а й використовувати набуті дані для прогнозування можливих наслідків, що дозволяє планувати дії та уникати можливі негативні наслідки.

По-друге, індивідуалізація освіченості і грамотності кожної окремої людини на державному рівні має потенціал призвести до синергетичного ефекту. Зазначене означає, що результативність сукупності зусиль перевищує суму результативності окремих частин. Кожна індивідуально освічена та грамотна людина може приносити внесок у розвиток суспільства, а колективна діяльність таких осіб здатна мати значно більший вплив, ніж сума їхніх окремих зусиль. Такий підхід сприяє *сталому економічному розвитку*, оскільки освічене та грамотне суспільство здатне до ефективної роботи, підвищення кваліфікації та успішної підприємницької діяльності. Результатом ефективного економічного розвитку є фінансове благополуччя держави та забезпечення гідного рівня життя населення країни.

По-третє, *соціальна участь* у державотворчому процесі можлива за умови забезпечення всебічної та якісної освіти членів суспільства, що допомагає їм розвивати необхідні навички та знання. Для ефективного функціонування держави є надзвичайно важливим, щоб її представники (в особі органів державного та самоврядного управління) мали зворотній зв'язок з громадянами та розуміли їхні потреби і погляди. Формами фідбеку варто визначити залучення громадськості до прийняття управлінських рішень, відкритий та прозорий діалог, публічні консультації. Поряд із викладеним важливим аспектом забезпечення соціальної участі в суспільстві є створення можливостей для громадського контролю за діяльністю органів державної влади.

Розвиток суспільства напряму залежить від можливості громадян поєднувати освіченість, грамотність та активну участь в процесах державного управління. При цьому варто розуміти, що масовий характер активної участі громадян в державно-управлінських процесах є недоречним, оскільки порушить баланс суб'єктно-об'єктної складової державного управління. Крім того, по суті усі громадяни не можуть бути наділені специфічними управлінськими знаннями і мати відповідний досвід. Саме тому за мету організації соціальної участі у державно-управлінських процесах варто ставити досягнення рівня раціональної рівноваги між участю громадян та їх професіоналізмом у державному управлінні.

Виховання свідомих громадян є однією з найважливіших цілей державної освітньої політики. Свідомий громадянин не лише усвідомлює свої права, а й вміє використовувати їх для покращення власного життя та життя своєї громади. Це, у свою чергу, веде до формування активної суспільної позиції, яка може суттєво впливати на управлінські рішення і політичні процеси в країні.

Варто підкреслити важливість шкільної освіти у формуванні активних громадян. Через різноманітні освітні програми, проєктну діяльність, волонтерство та інші форми соціальної активності учні мають можливість набути навички командної роботи, навчитися проявляти ініціативу та відповідальність. Такий досвід дає можливість молоді отримати базові знання щодо організації та реалізації суспільно важливих проєктів, які потім стають фундаментом для їхньої активності в дорослому житті. Формування в учнів знань щодо державного та самоврядного устрою суспільства сприяє їх розумінню політичних процесів і механізмів, які діють у країні. Це не лише підвищує рівень зацікавленості молоді в політичних процесах, але й формує у них усвідомлену позицію щодо їх участі в суспільному житті.

По-четверте, розглянемо *культурний розвиток суспільства* як похідну категорію від освіченості та грамотності. М. Галицька наголошує, що культура є глибинним духовним змістом цивілізації, тоді як цивілізація відображає її матеріальні аспекти. У сфері освіти культура проявляється через духовні цінності, філософські досягнення та твори мистецтва, тоді як цивілізація визначається рівнем технологічного, економічного та соціально-політичного розвитку суспільства [4, с. 32].

Доповнюючи вищевикладене твердження, зазначимо, що здатність до читання, розуміння та творчості стимулюється грамотністю і може сприяти не лише особистісному зростанню, але й розвитку культури та сприйняттю культурної спадщини в цілому. Грамотність допомагає людям розуміти і висловлювати свої думки, почуття, ідеї, що сприяє активному діалогу та обміну культурними цінностями в суспільстві. Своєю чергою, освіченість також відіграє ключову роль у культурному

розвитку суспільства, оскільки вона включає в себе не лише знання та вміння, але й розуміння глибоких принципів, цінностей та історії. Безумовно, що насамперед саме освічені люди відкриті до нових ідей, готові до самовдосконалення та вивчення нового культурного контексту. Їхнє розуміння світу та готовність до взаємодії з іншими культурами створює засади для сприяння розвитку толерантності, культурного обміну та взаєморозуміння між різними групами суспільства.

По-п'яте, останніми роками рівень загальної грамотності та освіченості має значну залежність від *рівня цифрової грамотності*. Проведене нами дослідження [5, с. 248] свідчить, що цифрова грамотність громадян полягає в умінні використовувати цифрові технології під час здійснення пошуку інформації в Інтернеті, або на електронних ресурсах; в оцінці та обробці знайденої в Інтернеті інформації; у здійсненні комунікації в соціальних мережах; у захисті своїх особистих даних; у забезпеченні кібербезпеки тощо.

Наразі цифрова грамотність, як ключовий аспект сучасної освіти, стає основою для успішного розвитку особистості в умовах інформаційного суспільства. Сучасні громадяни мають бути здатні відрізнити надійні джерела від недостовірних, адже переважання фейкових новин і дезінформації може істотно вплинути на громадську думку та прийняття рішень на всіх рівнях. Крім того, люди повинні розуміти, як їхні дані можуть бути використані третіми особами та які заходи необхідно вжити для їхнього захисту. З урахуванням зазначеного цифровізація багатьох сфер суспільної діяльності додала до переліку життєво важливих навичок: вміння налаштувати приватність у соціальних мережах, використання складних паролів та обережність при обміні інформацією.

Цифрова грамотність впливає на можливість участі в економічному житті та розвиток кар'єри, оскільки сучасний ринок праці вимагає від фахівців уміння працювати з технологіями та адаптуватися до нових цифрових умов, що робить освіченість у цій сфері передумовою для працевлаштування і особистого розвитку.

По-шосте, *здоров'я та безпека нації* напряму пов'язані з освіченістю та грамотністю населення. Освіченість створює засади для розуміння основних принципів здорового способу життя, що попереджує виникнення хвороб і травм. Саме завдяки освіченості населення швидше реагує на нові загрози для здоров'я та може бути краще підготовленим до уникнення ризикових ситуацій.

Досліджуючи роль грамотності у забезпеченні здоров'я та безпеки нації, потрібно зазначити, що від її рівня залежить розуміння людиною інформації про медичні процедури, призначення конкретних лікарських препаратів та стандарти безпеки. Зазначене потенційно створює засади щодо зниження помилок у лікуванні, попередження аварій та травм.

Згідно з даними джерела [6] серед факторів, які визначають здоровий спосіб життя є: раціональне харчування, дотримання режиму бадьорості і відпочинку, дотримання оптимальної тривалості сну 7-8 годин, уникнення стресу, запобігання появі шкідливих звичок (зловживання алкоголю, вживання наркотичних речовин, тютюнопаління), а також дотримання режиму оптимальної фізичної активності. З урахуванням вищевикладеного, на наш погляд, зазначений перелік факторів цілком обґрунтовано необхідно доповнити рівнем освіченості та грамотності.

Вищевикладені положення щодо ролі державної освітньої політики в контексті освіченості і грамотності суспільства в системі управління людським розвитком не є вичерпним з низки таких причин, як динаміка соціальних змін, індивідуальні потреби, політичні та економічні фактори, комплексність людського розвитку, глобальні виклики.

Підсумовуючи дослідження, відзначимо, що ефективна державна освітня політика відіграє важливу роль у системі управління людським розвитком, оскільки створює засади для практичної реалізації його чинників, зокрема щодо індивідуального розвитку кожної людини, сталого економічного розвитку, соціальної участі, культурного розвитку, формування цифрової грамотності, здоров'я та безпеки нації.

Список літературних джерел

1. Гриневич Л.М. Поняття «освіта», «розвиток освіти», «освітня політика» в сучасному науковому дискурсі // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. № 1-2 (42-43). 2015. С. 14-19.
2. Замрозевич-Шадріна С. Проблеми гуманізації освіти та суспільства // Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 23-24 червня 2022 р. / за заг. ред. Б.Р. Стецюка. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. С. 303-304.
3. Мазур І. Культурологія в інноваційному стилі педагогічної діяльності // Культурологічна складова професійного розвитку педагога: зб. наук. праць / За ред. Л. Хомич, Л. Султанової, Т. Шахрай. Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. С. 81-86.
4. Галицька М.М. «Культура» та «освіта»: взаємозумовленість понять // Педагогічний процес: теорія і практика. 2013. Вип. 4. С. 28-33. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_5
5. Рябець К.А. Значення вебпорталу «Дія.цифрова освіта» в публічному управлінні цифровою трансформацією // Науковий вісник: Державне управління. 2024. № 1(15). С. 243-258.
6. Chatterjee A., Prinz A., Gerdes M., Martinez S. Digital Interventions on Healthy Lifestyle Management: Systematic Review. J. Med Internet Res. 2021 Nov 17; 23(11):e26931. doi:10.2196/26931.